

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمۢ وَإِنْ عُثِرْتُمْ عُذُنَا

وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾

8 Ümit edilir ki, Rabbiniz size merhamet eder. Şayet siz tekrar bozgunculuğa, fesat çıkarmaya başlarsanız, biz de sizi, yine cezalandırırız. Biz cehennemi kulluk sözleşmesindeki ortak taahhütlerini, Allah'a iman, kulluk ve sorumluluk bilincini şuur altına iterek örtbas edip inkârda ısrar eden kâfirler için hisar-zindan haline getirdik.

إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ

يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾

9 Şüphesiz bu Kur'an, insanlara en doğru, en sağlam, en güvenli yolu, insanlığı ayakta tutan en mükemmel düzeni sağlayan aydınlatıcı bilgiler verir. Hâlis niyet ve amaçlarla, İslâm esaslarını, İslâmî düzeni hayata geçiren, iş barışı içinde bilinçli, planlı, mükemmel, meşrû, faydalı, verimli çalışarak nimetin-ürünün bollaşmasını sağlayan, yerinde, haklı çıkışlar yaparak, düzelmeye, iyiliğe, iyileştirmeye ön ayak olan, cârî-kalıcı hayırlar-sâlih ameller işleyen mü'minlere, kendileri için büyük mükâfatlar olduğunu müjdeler.

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾

10 Âhirete, ebedî yurda inanmayacak olanlara da can yakıp inleten müthiş bir azap hazırladık.

وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾

★ 11 İnsan hayır dua edip hayrı talep ettiği gibi, beddua da eder, şerri davet eder. İnsan pek aceleci bir tabiata sahiptir.

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً

لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابِ

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾

12 Biz gece ve gündüzde, varlığımızı, birliğimizi, kudretimizi, ilmimizi, hikmetli icraatlarımızı gösteren iki önemli fizikî delil planlayıp yerleştirdik. Sonra Rabbinizin nimetlerini aramanız, iş ve ticaret yapmanız, kazanç sağlamanız, ayrıca yılları kayda geçirerek faydalanabilmeniz, zaman planlaması ve vakti belirleyip tayin edebilmeniz için, gece gördüğünüz delilin, ayın aydınlatma ve ısıtma özelliklerini gidererek, evreler halinde dönüşünü sağladık, gündüz gördüğünüz delilin, güneşin eşyayı, kâinatı iyice aydınlatmasını temin ettik. İşte biz kanunlarımızın üzerlerinde cari olduğu her şeyi bütün ayrıntılarıyla anlattık.

وَكُلُّ إِنْسَانٍ لِّرَمَانِهِ طَائِرَةٌ فِي عُنُقِهِ

وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿١٣﴾

13 Her insanın, uğurlu ve uğursuz saydıklarının, işledikleri hayır ve şerden paylarının sorumluluklarını, rızıklarını kazanma mükellefiyetlerini, kendi iradî tercihleri sebebiyle boyunlarına yükledik. Kıyamet günü, karşılaşacakları amel defterlerini açılmış halde önlerine çıkarırız.

اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾

14 “- Kitabını, amel defterini oku. Bugün hesap gören olarak sana nefsin yeter.”

مَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

15 Kim hür iradesiyle hidayeti tercih eder, İslâm'da sebat ederse, sadece kendi iyiliği, kurtuluşu için hak yola girmiş, İslâmî hayatı yaşamış olur. Kim de başına buyruk hareket ederek hak yoldan uzaklaşır, dalâleti, bozuk düzeni, helâki tercih ederse, yalnızca kendi felâketini hazırlamış, kendisi zarara, ziyana uğramış olur. Hiçbir günahkâr, günah yüklü, suçlu bir kişi, başkasının günahının suçunun cezasını çekmez. Biz, tebliğ ile görevli, tek başına özgürce sorumluluklarını yerine getirmek üzere bir Rasul göndermedikçe kimseye azap edecek değiliz.

وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ

فَدَمَّرْنَا هَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾

16 Biz bir memleketi helâk etmek istediğimiz zaman, varlıklı şımarıklarını idareci yapar, iktidara getiririz. İlâhi-İslâmî emirleri uygulamayı emrettiğimiz halde, onlar orada, doğru ve mantıklı düşünmeyi terkederler, hak dine itaat dışına çıkarlar, günah, isyan, inkâr bataklığına dalarlar. Hür iradeye, özgürce seçme hakkına sahipken, sana ve Kur'ân'a itibar etmedikleri için, o memleket halkı gerekçeli olarak cezaya müstehak olur. Biz de orayı darmadağın ederiz.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ

وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبٍ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

17 Hem Nûh'tan sonra nice nesiller helâk ettik. Kullarının gizli-açık günahlarının tamamından yalnız Rabbin haberdardır, yalnız Rabbin bilir, görür.